

2. Könyv

IV. FEJEZET

Magyar nyelvterület a mai Romániában

I./ Meghatározási és ábrázolási problémák

Az 1920-ban Romániának juttatott magyarországi terület nemzeti-ségi képének megértéséhez és megosztási lehetőségeinek mérlegeléséhez térképvázlatunk nyújthat segítséget.

A területet három részre osztottuk. A két oláh fejedelemség közé széles karéjban domborodó erdélyi földet a kárpáti határ két jellegzetes türemlésénél átvágtuk úgy, hogy az új vonal délen a Szebeni Havasoktól kiindulva egészen Gyaluig, azaz amíg a Nagyvárad-Kolozsvár-i utat el nem éri, lakatlan hegytömbökön halad, egymástól általában távoleső — csupán a Maros és Aranyos folyók szűk völgyében egy-egy úttal összekötött — településterületeket választva el. Hasonlóan jó földrajzi választóvonal a "határ" északi vége, a Kárpátok (Kelemen Havasától) Szászrégenig. A "határnak" Kolozsvár és Szászrégen közötti — Nyugat-Kelet irányú 90 km. hosszú — szakasza már a Mezőséget vágja keresztül. Itt meg kell jegyezzük azt, hogy a Szatmárnémeti Segesvárral összekötő — tehát Erdély közepén ÉNy-ról DK-re haladó — vonal mentén mintegy 100 km. szélességben a települések zártan csatlakoznak a Nagy Magyar Alföldhöz, tehát geopolitikailag kielégítő választóvonalat nem találhatunk. A trianoni határnál jobbat még mindig.

Ezen a keleti területen, mely Ó-Románia nyugati határának homorulatát kiegészítené, él a történelmi Erdély lakosságának $\frac{2}{3}$ része. Ennek a lakosságnak viszonylagos többsége pedig magyar. A Romániához közeleső nagy országrészben a románok számaránya csak 42,3%, a magyar uralom alatt élt románoknak csupán negyed része található itt.

Ha volt kelet-magyarországi és bánáti magyar és német többségű területeket a Kelet-Magyarországi Részek keleti peremén ill. Erdély nyugati karéjában létesült román telepektől úgy határoljuk el, hogy ez a választóvonal ott ahol lehet a hegyek (Kőhát, Gutin, Meszes, Királyerdő) gerincén haladjon és a síkságokon legalább a századok folyamán kialakult közlekedési vonalakat minél kevesebb helyen szelje át, akkor "határunk" a Felső-Tisza völgyében, Máramarosszigettől keletre indul Dél-Nyugat felé, a Királyhágónál befordul Nagyvárad irányába, majd néhány nagyobb kanyarral a déli irányt tartva éri el a Román-Jugoszláv határt Versec fölött.

Ezen a viszonylag szintén magyar többségű területen a románok számaránya csak 36,7%. A román uralom alá került magyaroknak azonban csupán 40%-a él itt, az anyaország szomszédságában. (A nemzeti-ségek adatait az 1910-es népszámlálásból számítottuk.)

Az a középen összeszűkülő, Délen kiszélesedő hosszú földszáv, mely a nyugati és keleti harmad között a Máramarosi Havasoktól az Aldunáig terjed, és az Erdélyi Fejedelemség északi és nyugati hegyvidékét öleli fel, 77,6% román lakosával a Kárpát-medence legrománabb területe. Ez az országrész azonban csak északkeleti és délkeleti végein érintkezik Ó-Romániával. Ugyanakkor $\frac{1}{4}$ millió magyar és 200.000 egyéb nemzetiségű népe még itt is megbontja a román homogenitást.

Az előadottakból az következik, hogy a mai Erdély területén magyarok és románok szétválasztása olyan új határral, mely a jelenlegivel

párhuzamosan halad nem lehetséges. A megoldást — legalább is részben — a maira merőleges határ megalkotása jelenthetné.

A térképvázlatokhoz csatolt táblázatunk arra ösztönöz, hogy Erdély nemzetiségeinek elhelyezkedését a térképen úgy tüntessük föl, hogy az egyes területrészeket lakó különböző nemzetiségű személyek számát és területrészletenként ellenőrizhessük.

Az elhatárolási probléma kulcsa ezek szerint a nemzetiségi térkép. Miután Erdélyről már nem egy nemzetiségi térképpel rendelkeznek könyvtárak és inkább antiquariumok, a kérdésnek ez a része, mit döntőnek minősítettünk, már megoldást is nyert volna. Miután véleményünk sem a múltban közkezen forgott, sem a jelenben publikált néprajzi térképekről nem egyöntetűen pozitív, rá kell mutatnunk ezeknek a térképeknek készítési alapelveinél megmutatkozott különbségekre, ábrázolástechnikai kérdésekre és a szemlélőkben az eltérő ábrázolási módszerekkel kialakított képek reális vagy kevésbé reális voltára.

A kataszteri térképeken a terep ábrázolása a rajta lévő folyókkal, utakkal, épületekkel, méretarányban történik. Kisebb léptékű katonai térképeken azonban már elkerülhetetlen az, hogy a tájékozódás és közlekedés szempontjából fontos létesítményeket nagyobbban ábrázoljuk valóságos kiterjedésüknél. Léptékhű ábrázolás esetén már sem vasút, sem műút nem volna föltüntethető egy 1:1 millió arányban szerkesztett térképen.

Miután egy község lakosságának fizikai kiterjedése olyan csekély, hogy rend szerint a község főterén elférne, léptékhű emberábrázolás, vagy embertömeg ábrázolás térképen nem lehetséges. Nyugat-Európában, ahol az egyes nemzeteket általában éles választóvonal különíti el, és ahol kevert nemzetiségű területek csak a határsávokban fordulnak elő, az az eljárás alakult ki, hogy egész földrajzi tájakat, tartományokat, országokat a térképen egyöntetűen befestettek a rajtuk lakó népet szimbolizáló színnel. A Rajna sűrűn lakott völgyét épp úgy, mint az Alpok és a Piréneusok nagy kiterjedésű lakatlan hegytömegeit. Ezt az eljárást követték az első magyarországi néprajzi térképek elkészítői is. Ők azonban nyugat-európai kollégáiktól eltérően szembekerültek a vegyes nemzetiségű területek ábrázolásának a kérdésével.

Osztrák kutatók általában a német jellegű, vagy német múltú területeket homogén német nyelvterületként tüntették föl akkor is, ha azokon a német lakosság már csak kisebbségben fordult elő (mint a dél-erdélyi egykori Királyföldön) vagy más nemzetekkel erősen keverten élt (mint Pozsonyban vagy a Bánátban). Ezután a magyarokat ábrázolták ott, ahol vitathatatlanul, kizárólagosan magyarokból állt a lakosság. A többi területet — függetlenül lakott vagy lakatlan voltuktól — a többi nemzetiség nyelvterületeként térképezték. Így az erdélyi magyar községek határában húzódó hegyvonulatok is román nyelvterületként vonultak be a szemlélők tudatába, mert rajtuk nem voltak magyar települések, miután semmilyen települések sem voltak. Az osztrák térképszeknél föltételezhető az a tendencia, mely általában a császári kormányokat jellemezte: a magyar függetlenségi törekvésekkel szemben Magyarország nam magyarajkú nemzetiségeire támaszkodni, tehát ezek jelenlétét túlzottan hangsúlyozni.

A magyar térképkészítőket ilyen megfontolások nem vezethették. Térképeik mégis alig tértek el osztrák példaképeik munkáitól. Az elté-

rés csupán annyi volt, hogy a vegyesen elhelyezkedő magyar és nem magyar települések esetében a magyarokat településeik szorosán vett földrajzi helyén minden esetben ábrázolták, a románokat és a szlovákokat viszont településeik határaiban is. Belső-Erdélyben még a magyar települések határaiban is. Másolási készség, munkaidő- és ambícióhiány vagy csupán a kérdés jelentőségének föl nem ismerésében keresendők az okok? Nem tudhatjuk.

Tény az, hogy Teleki Pál volt az első, aki néprajzi térképeink nem kielégítő voltát felismerte, és olyan ábrázolási módszerhez folyamodott, mely az adott területen élő nemzetek egyedeit számarányuknak megfelelő nagyságú színes felülettel jelezte. Ez az eljárás tökéletes tájékoztatást nyújt az 1:200,000 arányban készült katonai térképeken. Miután Nagy-Magyarország területét ebben a méretarányban 47 térképlap ábrázolja, egyenként kb. 38X55 cm. nagyságban, egyetlen lap esetében akkora térkép kellene, melynek hossza 4,20 méter, szélessége 3,33 méter lenne. Részletes térképek tehát Erdély nagyságú területről áttekintést nem adhatnak.

Teleki térképeiről kicsinyített arányú másolatok kerültek könyvmellékletként kiadásra. Először 1920-ban 1:1,000,000 léptékkel. Az ország területét tehát sokkal kisebb papíron ábrázolták, 100 lakost azonban 1 négyzetmilliméter nagyságú színes kocka jelképezett. Ebből az ábrázolástechnikai megoldásból az a fogyatékos adódott, hogy az 50-100.000 lakosú nagyvárosok népessége 5-10 négyzetcentiméter nagyságú színes felületet igényelt, a város területénél lényegesen nagyobbat. Ezáltal a szomszédos községek lakossága települési helyétől csak távolabb volt ábrázolható. Területhelyes lakosságábrázolás tehát nem történhetett. Kevert nemzetiségű területeken pedig még mozaikszerű térképnyomás esetén sem kerülhető el az a torzulás, hogy egy-egy nemzetiség az általa lakott területtől csak messzebb jelölhető. Ezen a térképen pl. a magyar többségű Brassó román nyelvterületként, a német többségű Nagyszeben magyar nyelvterületként, Budapest pedig főleg "egyéb" és szlovák nyelvterületként tűnik fel, ha csak a város földrajzi helyére rajzolt karika színét nézzük.

Nemzetiségi elhatárolás tehát, azaz a vegyes nyelvterületeken a helyenként többségi nemzetiségek területeinek egymástól való pontos elkülönítése nem történhetett e térképen. Mégis óriási érdeme, hogy elsőnek mutatott be Magyarországról olyan térképet, ahol az összes nemzetiség számarányának megfelelő nagyságú területen érvényesült.

Az 1940-ben Teleki Pál szerkesztésében megjelent "Erdély" című könyv mellékleteiként a régi Magyarország keleti részéről egy 1:500.000 és 1:750.000 arányban készült nemzetiségi térkép tájékoztat az 1910-es és 1930-as népszámlálások nemzetiségi eredményeiről. A nagyobb lépték a minimumra csökkent az első térkép hiányosságait. Az azonos színű karikák összeszámolása esetén közigazgatási egységeként ezerre kerekítve megkapnánk az ott lakó nemzetiségek számát. A különböző nemzeteknek ilyen módon való ábrázolása a térképen a legjobb módszer akkor, ha valaki tárgyilagosan akar tájékoztatni. Ezekről a térképekről sajnos nem mondhatjuk el azt, hogy közkézen forognak.

Miután minket az érdekel, hogy Erdély egyes nemzetei területileg elválaszthatók-e, nem elegendő az egyes nemzetek homogén nyelvterületeit megállapítanunk, hanem a több nép által egyszerre lakott, tehát

egyaránt igényelt országrészekben is meg kell jelölnünk a többségi nemzetet, térképeinken, vázlatainkon az egyes területek nemzeti jellegének érzékeltetése mellett a lakosság anyanyelvi megoszlásáról is számszerű tájékoztatást nyújtunk. A nemzetiségi seregszemle után pedig Erdély földrajzi tájegységeit iparkodunk meghatározni, majd a nemzetiségi és geopolitikai határvonalak összeegyeztetésével, néhol kompromisszum árán életképes politikai határt keresünk.

Az erdélyi magyarságot ma sokan a székelységgel azonosítják. Részen azért mert valóban ők Erdély legjellegzetesebb magyarjai, részben azért, mert a Román Népköztársaságban létesített "Magyar Autonom Terület" egyedül a Székelyföldre korlátozódott, sőt ezt sem foglalta teljesen magában.

Ez a már-már közhiedelem sem a történelem sem a jelen tényeinek nem felel meg. Erdély három történelmi nemzete között a hét vármegye magyar lakossága állt első helyen, utána következtek a székelyek és legkevesebben voltak a szászok. A nemesség és városi polgárság alacsonyabb szaporodása, a vármegyékbe történt nagymérvű román bevándorlás révén a magyar jobbágyság részleges elrománosodása és nem utolsósorban az Erdély közepét pusztító hadjáratok folytán a székelyek száma a XX. században már megelőzi a történelmi Erdély többi magyarjának a számát, de nem a volt "Partium", a román uralom alá került kelet-magyarországi részek magyarjait. Tájékoztasson alábbi táblázatunk e kérésekről számszerűleg:

A magyarok száma 1910-ben

I. A kelet-magyarországi területeken: (Partium és Bánát)	747,252
II. A Székelyföldön:	502,030
III. Erdély többi részén:	<u>416,187</u>
Romániához került összesen:	1,665,469

Ebből:

1.a. A Partium magyar többségű és a Bánát német és magyar többségű terül.:	648,125	
I.b. A Partium és a Bánát román többségű területén:		99,127
II.a. A Székelyföld magyar többségű ter.:	498,326	
II.b. A Székelyföld peremének néhány nem magyar többségű községében:		3,704
III.a. Az erdélyi nem székely megyéknek a Székelyföldhöz közvetlenül csatlakozó magyar nyelvterületein:	42,193	
III.b. Az erdélyi nem székely megyéknek a Partium és a Székelyföld között elterülő magyar jellegű nyelvterületén:	230,033	
III.c. Erdély román és szász többségű ter.:		143,961
Magyar többségű területen összesen:	<u>1,418,677</u>	
Román többségű területen összesen:		246,792

A kérdés az, hogy ezen a közel 1 és fél millió magyart eltartó területen mennyi a nem magyarok, kivált a románok száma. Nagyobb-e itt a magyarok arányszáma, mint a románoké az egész Trianonban kapott területen? Nagyobb-e, mint a bécsi döntéssel Magyarországnak visszajuttatott országrészen? És ha igen, mennyiben felelnének meg az őket a románoktól elválasztó nyelvhatárok politikai határoknak? Ezekre a kérdésekre igyekszünk további fejtegetéseink során választ adni.

2./ A volt kelet-magyarországi magyar nyelvterület

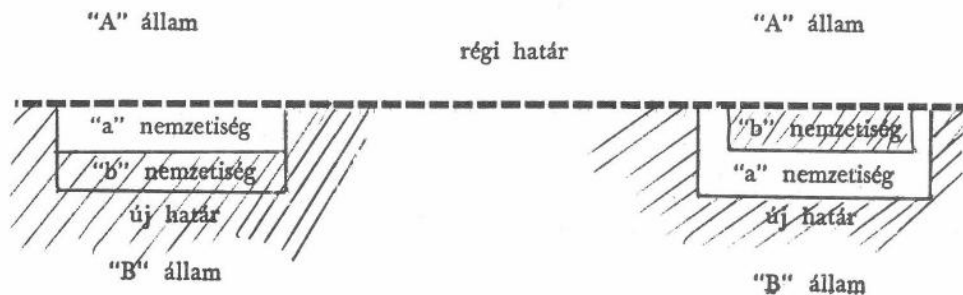
Miután Trianonban Románia keleti határául nem egy olyan vonalat választottak, mely az összes románt — és velük a többi erdélyi népet — Romániának juttatja, hanem olyat, mely Kelet-Magyarország egyetlen Észak-Dél irányú vasútvonalának román birtoklását is biztossá teszi, a határ hosszú szakaszon belevág a magyarok összefüggő nyelvterületébe. Ezért a mai Románia északnyugati vidékének, a Margitta és Nagyvárad városokkal ill. nagyközségekkel jellemezhető sávja — azaz vasútvonala — mintegy 90%-ban magyar lakosságú volt. Nagyvárad és Nagyszalonta között a román nyelvterület átlépi a vasútvonalat. Érdekes, hogy itt a trianoni határ megelegedett a nyelvhatárral. Nagyszalonta majd Arad környékén a vasút ismét magyar települések között haladt. A határ is.

Igy a határ a Tiszántúl összefüggő magyar nyelvterületéből három karéjt külön hasított le. Az első és legnagyobb az akkori Cseh-Szlovák — ma Szovjet — határtól Nagyváradig terjedt. E tiszta magyar határsávtól keletre Délugocsa-Erdőd-Tasnád-Margitta-Mezőtelegd vidékén már megjelennek a román települések, de a magyarok alkotják a lakosság többségét itt is. A határtól még tovább haladva Szatmárban az Avasságban és Szinérváralja környékén már román többségű területre érünk, de még keletebbre a nagybányai bányavidék valamint a Tisza máramarosi völgyének magyar lakossága ezt az észak-szatmári román nyelvszigetet majorizálja.

Itt szóljunk néhány szót a "majorizálás"-ról, azaz a "többség dönt" elvének a nemzetek közötti határmegvonásnál megnyilatkozott formáiról. Az első világháborút követő békék számos olyan esetben is alkalmazták a majorizálás elvét, amikor egyáltalán nem lett volna szükség arra, hogy a többséggel együtt jelentősebb kisebbség is egy győztes állam birtokába kerüljön, hiszen nem kevert nyelvterületről volt szó, csupán arról, hogy egy győztes állam határait a vesztes nemzet településterületén belül kívánta megvonni de mégis úgy, hogy az elszakítandó lakosság többsége a győztes nemzetből tevődjék össze. Klasszikus példa erre Dél-Tirol esete. Itt a Trienti Püspökség területének elcsatolása esetén az olaszokat és a németeket majdnem 100%-ig sikerült volna szétválasztani. Olaszország ezzel a megoldással nem elégedvén meg, Tirol területéből még negyed millió német elcsatolását igényelte, akiket a tőlük délre lakó olaszok úgyis "majorizálták". Hasonló eset fordult elő a német-dán határ megvonásánál Schleswigben, ahol lényegesen kevesebb német esett az ilyen majorizálási elvnek áldozatul. Tragikusabb annak a milliónál több magyarnak a sorsa,

akiket a tőlük északra lakó 1,800.000 szlovák majorizált 1920-ban a cseh-szlovák - magyar határ megvonásakor. Az ilyen majorizálás nem szükségszerű, és alkalmazhatóságára való utalás tőlünk távol áll. A problémát nem növelni, hanem megoldani de legalább is csökkenteni törekszünk.

A kevert nyelvterületeken két nemzet elválasztására törekedvén előáll a majorizálás elvének kényszerű alkalmazása. Azért kényszerű, mert ha nem így történne, akkor a kisebbség uralkodna a többség fölött, miután településterülete közbeékelte helyzetű. A különbséget az alábbi két egyszerű ábrával érzékeltetjük:

Majorizálás ott, ahol elkerülhető lenne. A "b" nemzetiség a vele azonos nemzetiségű "B" állam kebelében maradhatott volna az "a" nemzetiség sérelme nélkül.

Elkerülhetően majorizálás az "a" nemzetiség csak úgy egyesülhet a vele azonos nemzetiségű "A" állammal, ha a "b" nemzetiségű terület nála csekélyebb számú lakosságát kisebbségként magával ragadja.

A Nagybányától Erzsébetbányáig és Máramarosszigetig terjedő magyar nyelvterület magyarjainak száma a tőle nyugatra eső vegyes nemzetiségű terület románjainál nagyobb. (Lásd a csatolt vázlatot.) Az egész kérdéses területet tehát magyar többségűnek minősíthetjük.

A Tasnád és Margitta környékére jellemző vegyes, de magyar többségű táj folytatódik a Szilágyságban, Szilágysomlyó, Kraszna, Zilah, Zsibó és Szilágycseh környékén is, tehát az egész volt Szilágy vármegyének centrális fekvésű törzsterületén. Csupán a Meszes és a Bükk-hegységben települt községek tartoznak az északi román nyelvterülethez.

Nagyváradtól keletre a Sebes-Körös völgyében a magyar nyelvterület Élesd után megszűnik. Miután a Sebes-Körös völgyét északról a Réz hegység, délről a Királyerdő széles, lakatlan és úttalan hegyvonulatai zárják le, az Élesd-i járás román községeinek sem az északi, sem a déli román nyelvterülettel összeköttetése nincsen. Ellenkezőleg: ez az alig 40,000 román, 8,000 magyart és 3,000 szlovákot eltartó járás köti össze a 770,000 magyart számláló erdélyi magyar nyelvterületet a 9 millió többi magyar földjével. Ezért vettük fel ezt a román többségű járást a magyar jellegű nyelvterületbe.

A Partiumnak itt tárgyalt legnagyobb magyar többségű területén a lakosságból 445,226 magyar az össznépesség 62,2¼-a. Vele szemben 234,909 a románok száma, kik 32,8%-al még az 1/3-ot sem érik el.

Le kell szögeznünk azt, hogy az adott földrajzi helyen a 62%-os többség nagyon jelentős. Ha Európa térképén Danzigtól Triestig egy vonalat húzunk, akkor e vonaltól keletre nyugati értelemben vett nemzetállamokról nem beszélhettünk az első világháború előtt. A kelet-európai síkságon a nagy tatár invázió, a Balkánon és a Magyar Alföldön a törökök megjelenése, majd Oroszország térfoglalása a Baltikumban Lengyelországban és Ukrajnában, mely területeken korábban a litván, később a lengyel terjeszkedés folytán már úgyszólván összekuszálódtak a nemzetek eredeti nyelvhatárai, nagy területeken olyan tarkaságban éltek a népek, hogy nyelvhatárok megállapítása szinte illuzórikus feladatnak tűnik. A németek XVIII. századi "Drang nach Osten"-je és a sváb telepítések még tarkábbá tette a nemzetiségi térképet.

Ilyen történelmi előzmények után a XIX. század 3 nagy hatalma e fél világrészen, az Osztrák-Magyar Monarchia, Oroszország és Törökország sok nemzetet és nemzeti kisebbséget körülhatároló államok voltak. De nem voltak tiszta nemzetállamok a török uralom alól e században fölszabadult kis balkáni országok sem. Hiszen nem nyelvterületeken, hanem országok, történelmi tartományok területein kezdődtek meg az új államalakulások. Olyanokon, melyeken valóságos népvándorlások zajlottak le a török századokban.

Az első világháborút lezáró Párizs-környéki békék annyi változást hoztak Közép és Kelet-Európa térképén, hogy az erősen megcsontított Ausztria, Magyarország és Bulgária nemzetállamokká váltak, ahol az uralkodó nemzetek 92,1 - 86,8%-át alkották az összlakosságnak, az új államalakulatokban azonban a csehek csak 49%, a lengyelek 68,9%, a románok 65%, az oroszok 51% és a szerbek 37%-ban szerepeltek az uralmukra bízott területek lakosságában. Holott nagy viszonylatokban egy erős centrális többség mindig átüt a csak helyileg jelentős nemzeti kisebbségek fölött.

Ha ebben az erősen kevert nyelvű nagy térségben egy 716,000 lakosú területen egyik nemzet 62%-al, egy másik viszont csak 32%-al szerepel a statisztikában, akkor nyugodt lelkiismerettel dönthetünk a 62%-os többség javára. Mindamellet leszögezzük azt is, hogy nem örülünk a 32%-os kisebbség jelenlétének. A területet lakó nemzetiségek foglalkozásának a vizsgálata a szó szoros értelmében már nem lehetséges. Annyi azonban biztos, hogy az értelmiségi és tisztviselői pályákon elhelyezkedők nagy többsége városiak voltak, míg a falusiak inkább mező- és erdőgazdasággal, kisebb számban iparral foglalkoztak. A politikai hovatartozás a tisztviselőnek és értelmiségnek létkérdés. A hivatalos nyelv tökéletes bírása, e nyelven elvégzett iskolák és főiskola, az állam törvényeinek ismerete és nem utolsósorban politikai megbízhatóság szükséges ezekhez a foglalkozásokhoz. A parasztot, a pásztort és az erdei munkást megélhetésében nem korlátozza, osztályából nem taszítja ki egy uralomváltás.

A Partium magyar többségű területén a városok polgári lakosságának a megoszlását alábbi táblázatunkban közöljük:

	magyar	német	román	egyéb
Szatmárnémeti	32,563	594	820	174
Nagybánya	9,992	175	2,677	33
Felsőbánya	4,149	19	230	24
Máramarossziget	17,389	1,181	1,764	498
Nagykároly	15,636	63	198	27
Szilágysomlyó	6,030	20	759	76
Zilah	7,389	18	449	29
Nagyvárad	56,527	1,098	2,870	539
össz.: 164,010	149,675	3,168	9,767	1,400
	91,3%	1,9%	5,9%	0,9%

Ha a városokhoz a terület összes járasszékhelyét és egykori mezővárosait is hozzászámítjuk a célból, hogy a vidéki értelmiséget, a járási közigazgatásban, közoktatásban foglalkozókat minél teljesebben felöleljük, ugyanakkor nagyszámú földművest is számításba véve az alábbi helységekkel bővül felsorolásunk:

	magyar	német	román	egyéb
Halmi	3,371	51	19	14
Túrterebeș	3,774	5	10	3
Szinérváralja	1,942	2	118	—
Avasújváros	2,542	57	2,451	6
Erdőd	3,434	35	133	—
Tasnád	4,763	26	236	5
Szilágycseh	3,221	6	202	17
Zsibó	2,481	20	532	14
Kraszna	3,790	4	90	—
Érmihályfalva	6,231	5	13	6
Székelyhid	5,235	19	15	10
Bihardiószeg	6,206	2	59	2
Margitta	5,329	30	264	53
Szalárd	2,349	3	45	7
Bihar	3,021	3	1	2
Élesd	2,175	36	112	14
összesen:	59,864	304	4,300	153
A városok lakosságával együtt:	209,539	3,472	14,067	1,553
	91,7%	1,5%	6,1%	0,7%

A polgárság, értelmiség, tisztviselők, iparosok, ipari munkások, bányászok és a 9 közigazgatási és iskolaszékhelyeken élő parasztságból álló lakosság 91,7%-a magyar anyanyelvű lévén, megállapíthatjuk, hogy e terület politikai hovatartozása a rajtaélő lakosság existenciája szempontjából kizárólag a magyaroknak fontos. Ugyanakkor arra is rámutatunk, hogy a terület itt föl nem sorolt, tehát kisebb községeinek együttes lakosságában is meghaladja a magyarok száma a románokét.

A Partium következő magyar nyelvterülete Nagyszalonta vidéke. A határ mentén Bihar-megye déli és Arad-megye északi részén Nagyszalonta Tenke és Kisjenő helységekkel jellemezhető, járásnagyságú terület 16 magyar és 1 román többségű helységből áll. A 49.534 lakosból 41.736 azaz 84.2% magyar, míg a románokat csupán 7.026 ember, 14.2% képviselte.

A városias elemet az alábbi 2 helységben kereshetjük:

	magyar	német	román	egyéb
Nagyszalonta	15.206	41	650	46
Tenke	3.388	6	448	15
összesen:	18.594	47	1.098	61
	94.0%	0.2%	5.5%	0.3%

Az Alföld magyar nyelvterületének román uralom alá került harmadik nyúlványa Arad környéke. A Budapest-Békéscsaba-Aradi vasútvonal és az Orosháza-Magyarpécska-Aradi vasútvonal e magyar vidék két jellegzetessége a térképen, bár a nyelvhatár mindkét vonalat átlépi, sőt Marostól délre a Bánátban Majláthfalváig terjed. Az Alföldnek a törököktől egykor elpusztított részén járunk itt, tehát olyan földön, ahol az egymástól viszonylag távol fölépített nagylélekszámú községek között tanyákban és majorokban él a mezőgazdaságban foglalkozó lakosság nem lebecsülendő hányada. A közigazgatás a tanya-csoportokat mint külterületeket a szomszédos községekkel egyesítette. Miután Arad környékén és a Bánátban gyakran előfordul az, hogy községnagyságú x nemzetiségű majort y nemzetiségű faluhoz csatoltak, mi a külterületeket is külön vizsgálat tárgyává tettük, és ahol a nyelvhatár a "belterület" és a "külterület" között halad, ott az illető majort "elcsatoltuk" községétől. Így jártunk el Kürtös esetében is, ahol a vasút és a magyar határ közötti erősen magyar többségű tanya-világot a vasúttól keletre települt románlakosságú falutól elválasztottuk.

Arad és Csanád megye a Bánát tözsomszedságában olyan táj, melynek etnikumát az őslakos de a török századok alatt megfogyatkozott magyarok mellett részben természetes úton bevándorolt magyarok és románok, részben betelepített németek és szlovákok alkotják. A XVIII. században ide szállásolt, de később Oroszországba vándorolt menekült szerbekből is maradtak rajta töredékek. A bevándorlások és telepítések a tárgyalt magyar nyelvterület lakosságának összetételében is érezhetőek, bár a magyar többség erősebb itt, (69.3%), és a románok aránya lényegesen kisebb (18.8%) mint a Partium nagy északkeleti területén.

Arad város polgári lakosságából:

magyar 45.161 (74.1% német 4.025 (6.6%), román 9.466 (15.5%), és egyéb 2.317 (3.8%)

A romániai Bánát északnyugati csücske a magyar nyelvterület két községét foglalja magában: Porgányt és Pusztakeresztúrt, összesen 90.0% magyar lakossal.

A partiumi magyar nyelvterület nemzetiségeinek kimutatása
községenként, részben községrészenként

	magyar	német	román	egyéb
Ugocsa				
Tiszántúli j.-ból				
Bocskó	5	—	452	13
Nagygerce	48	14	911	37
Hömlöc	20	11	6	277
Batarcs	116	304	1,183	9
Tamásváralja	576	—	56	13
Ugocsakomlós	22	103	817	2
Turc	246	286	3,146	14
Nagytarna	881	20	555	475
Kisgerce	65	—	1,673	1
Túrterebes	3,774	5	10	3
Dabolc	496	2	—	—
Halmi	3,371	51	19	14
Kisbábony	553	2	10	—
Kökényes	1,399	3	—	3
Csedreg	719	9	—	—
Fertősalmás	827	—	—	—
Avaspatak	72	—	856	2
összesen:	13,190	810	9,694	863
Máramaros				
Técsői j.-ból				
Técsőből				
Ferencvölgye	324	5	15	4
Pálosremete	19	348	105	811
összesen	343	353	120	815
Szigeti j.-ból				
Szaplonca	131	1,168	2,152	24
Szarvaszó	221	87	843	1
Hosszúmező	2,230	70	47	241
Kabolapatak	601	53	1,631	2
Tiszaveresmart	266	112	133	268
Tizakarácsonfalva	58	1,331	26	1,102
Alsóróna	—	404	1,624	14
Felsőróna	379	198	9	2,551
Rónaszék	1,471	9	9	5
összesen:	5,357	3,432	6,474	3,201
Tiszavölgyi j.-ból				
Lonka	131	194	2	2,058
Máramarossziget	17,542	1,257	2,001	570

Szatmár	magyar	német	román	egyéb
Szatmárnémeti j.				
Nagypalad	1,513	12	—	—
Adorján	531	—	3	—
Amac	419	—	523	—
Batiz	1,711	1	—	—
Batizvasvári	624	—	116	—
Berend	512	—	12	—
Dobrácsapáti	339	—	22	—
Egri	1,050	—	—	—
Kak	406	—	—	—
Kakszentmárton	513	3	34	1
Kiskolcs	654	—	29	4
Kispeleske	421	—	—	—
Kissár	179	7	—	—
Lázári	1,322	—	—	—
Mikola	1,885	10	1	—
Nagykolcs	431	3	372	2
Nagypeleske	1,014	3	1	—
Ombod	900	—	23	—
Pettyén	485	—	24	1
Pusztadaróc	500	—	—	—
Sándorhomok	608	—	—	2
Sárköz	2,363	2	117	20
Sárközújlak	1,649	—	2	3
Szamoskóród	351	—	150	3
Szamoskrassó	991	—	435	27
Szamoslippó	105	—	803	—
Szárzberek	992	—	—	—
Szatmárpálfalva	280	—	47	—
Szatmárudvari	1,565	4	280	—
Szatmárzsadány	234	18	1,315	1
összesen:	24,547	63	4,309	62
Szatmárnémeti város	33,094	629	986	183
Csengeri j.				
Atya	675	—	—	1
Csengerbagos	971	—	583	—
Óvári	1,462	—	26	—
Pete	337	—	11	—
Szamosdara	846	—	—	36
Szamosdob	652	1	910	—
Vetés	1,713	2	54	2
összesen:	6,656	3	1,584	39
Nagykárolyi j.				
Bere	525	—	—	—
Börvely	2,342	36	74	3
Csanálos	1,727	19	2	—
Csomaköz	2,170	—	5	—
Domahida	1,038	—	155	4

	magyar	német	román	egyéb
Érdengeleg	716	13	699	1
Érendréd	1,434	—	331	—
Érkörtvélyes	2,198	5	21	7
Esztró	46	—	295	—
Gencs	1,482	—	15	24
Gilvács	647	—	9	7
Iriny	735	—	39	—
Kálmánd	1,058	4	—	10
Kaplony	1,933	—	4	—
Kismajtény	695	—	978	1
Krasznaszent- miklós	483	—	525	—
Mezőfény	1,748	22	—	—
Mezőpetri	1,455	—	—	—
Mezőterem	1,953	12	362	12
Nagymajtény	1,809	62	23	—
Reszege	24	—	459	—
Portelek	237	28	501	13
Szaniszló	3,485	60	1,273	4
Vezend	68	—	923	—
összesen	30,008	261	6,693	86
Nagykároly város	15,772	63	216	27
Avasi j.				
Avasfelsőfalu	490	184	2,541	38
Avaslekence	21	20	547	—
Avasújfalu	167	112	1,380	25
Avasújváros	1,942	2	118	—
Bikszád	50	142	1,506	4
Bujánháza	8	38	666	50
Kányaháza	183	55	1,691	19
Komorzán	51	70	1,861	1
Kőszegremete	782	1	40	—
Lajosvölgy	29	11	328	115
Mózesfalu	21	27	730	20
Ráksa	21	6	1,573	4
Rózsapallag	132	1	617	—
Tartolc	17	150	1,676	6
Terep	134	61	708	10
Túrvékonya	113	44	757	50
Vámfalu	1,038	4	1,147	1
összesen:	5,199	928	17,886	352
Erdődi j.-ből				
Rákosterebes	63	20	584	5
Nánt	352	93	483	2
Dobra	1,504	—	26	—
Krasznabéltek	2,158	30	57	—
Alsóboldád	10	10	365	—
Kraszna- sándorfalu	49	524	19	—
Nagyszokond	127	481	69	—

	magyar	német	román	egyéb
Szakasz	—	16	769	2
Oláhgyűrűs	62	35	133	—
Erdőd	3,434	—	408	1
Oroszfalva	38	—	1,068	1
Résztelek	52	—	447	—
Ivácskó	57	26	57	—
Alsóhomoród	120	749	226	—
Szinfalu	125	772	311	—
Hirip	950	—	1,412	—
Nagymadarász	432	7	21	—
Géres	1,042	1	560	—
Gyöngy	169	1	930	3
Királydaróc	1,698	2	1,004	22
Piskárkos	27	—	585	7
Krasznaterebes	770	169	—	—
összesen :	13,361	3,461	9,716	112
Szinérváraljai j.-ből				
Józsefháza	1,040	—	380	—
Aranyosmeggyes	925	1	2,310	—
Szatmárgörbed	264	—	427	—
Apa	797	—	1,732	3
Szinérváralja	2,542	57	2,451	6
Iloba	198	8	891	1
Nagysikarló	122	—	1,224	—
Patóháza	421	—	726	—
Kissebespatak	34	—	548	1
Apahegy	283	—	258	—
Szamosberence	56	—	636	—
összesen :	6,682	66	11,583	11
Nagybányai j.-ből				
Misztótfalu	605	1	478	11
Miszmogyorós	69	16	424	—
Miszbánya	164	—	159	—
Láposbánya	475	21	847	12
Feketefalu	9	6	571	—
Felsőfernezely	29	10	1,382	—
Alsófernezely	648	6	1,487	26
Kisbánya	4	—	829	—
Kapnikbánya	1,864	49	1,604	—
Giródtótfalu	167	—	759	48
összesen :	4,034	109	8,540	97
Nagybánya város	9,992	175	2,677	33
Felsőbánya város	4,149	19	230	24

	magyar	német	román	egyéb
Szilágy				
Tasnád j.				
Akos	1,352	10	356	—
Alsószopor	287	—	1,167	1
Csekenye	12	—	188	—
Csög	105	—	629	—
Érgirolt	126	—	390	—
Érhatvan	173	6	614	—
Érkávás	185	—	677	45
Érkisfalu	27	2	513	16
Érkisszöllős	239	—	98	5
Érkörös	418	—	198	—
Érminszent	413	9	363	4
Érszakácsi	1,308	1	453	—
Érszentkirály	661	—	523	24
Érszodoró	245	1	310	—
Érszöllős	956	—	23	—
Felsőszopor	182	—	928	—
Girókuta	49	—	695	—
Kegye	140	1	790	65
Keszi	245	—	24	—
Kisderzsida	30	—	712	77
Krasznacégény	229	—	100	10
Krasznaháza	82	—	80	—
Krasznamehály- falva	696	—	61	—
Magyarcsaholy	1,078	—	84	—
Oláhcsaholy	26	—	1,392	3
Pele	532	—	168	—
Peleszarvad	42	—	336	5
Szilágypér	1,943	4	247	—
Szolnokháza	351	4	107	—
Szódemeter	191	—	567	—
Tasnád	4,763	26	236	5
Tasnádbajom	253	22	1,010	119
Tasnád- balázsháza	62	—	261	—
Tasnádorbó	178	13	289	2
Tasnádszántó	1,168	7	1,279	5
Tasnádszarvad	514	6	894	102
Tasnádszilvás	23	—	345	10
Ujnémet	105	9	912	18
Usztató	54	—	351	30
összesen:	19,471	121	18,719	578
Szilágysomlyói j.				
Alsókaznacs	20	—	563	—
Bürgezd	542	—	10	—
Detrehem	9	—	576	22
Doh	21	—	540	—
Elyüs	11	—	451	18
Felsőkaznacs	29	—	444	—
Halmosd	50	—	1,149	418
Hármaspatak	24	3	1	940

	magyar	német	román	egyéb
Ipp	1,057	1	370	98
Kárásztelek	1,814	—	17	1
Kémer	2,581	3	148	50
Kerestelek	74	—	704	126
Krasznahidvég	110	—	809	11
Lecsmér	383	—	91	—
Maladé	36	—	532	9
Márkaszék	35	13	961	33
Nagyderzsida	145	—	1,234	6
Porc	18	—	375	—
Selymesilosva	717	1	102	—
Somály	122	—	686	—
Somlyócehi	80	1	892	28
Somlyógyórtelek	107	1	1,206	8
Somlyómező	16	—	364	4
Somlyószécs	27	—	757	—
Somlyóújlak	625	—	55	—
Szilágy- badacsony	29	—	806	10
Szilágybagos	1,168	1	115	58
Szilágyborzás	457	—	74	0
Szilágycseres	17	—	432	5
Szilágydomoszló	14	—	289	—
Szilágylompért	530	—	232	15
Szilágynagyfalu	2,302	—	205	—
Szilágyperecsén	1,447	—	1,050	34
Szilágyzovány	1,107	—	28	—
Zálnok	225	—	784	37
összesen:	15,949	24	17,052	1,932
Szilágysomlyó város	6,030	20	759	76
Krasznai j.-ből				
Kraszna	3,790	4	90	—
Magyarkecel	484	1	446	31
Petenye	180	—	178	—
Krasznahorvát	282	—	437	—
Ráton	389	1	146	11
Varsolc	857	—	250	—
Krasznahosszú- aszó	9	—	317	—
Alsóvalkó	251	37	611	1
Felsővalkó	11	—	600	41
Gyümölcsénes	53	—	1,220	175
Valkóváralja	8	—	441	6
Krasznajáz	13	—	816	33
Krasznarécse	268	—	796	—
összesen:	6,595	43	6,348	298

	magyar	német	román	egyéb
Zilahi j.-ből				
Egrespatak	432	—	702	6
Szilágypanit	395	—	84	3
Vártelek	30	—	1,278	—
Nyirsid	130	1	415	36
Cigányi	136	—	527	1
Haraklány	31	—	513	2
Bádon	3	—	569	—
Szilágyfő- keresztúr	581	—	20	10
Szilágygörcsön	657	—	411	—
Magyargoroszló	527	—	277	—
Diósad	1,743	2	17	—
Mocsolya	669	—	—	45
Oláhbaksa	54	2	987	14
Kusaly	286	—	525	—
Ökörítő	31	—	618	—
Szilágysámson	1,224	—	82	7
Szilágykerked	515	9	59	1
Szilágykirva	42	—	691	18
Magyarbaksa	33	—	312	—
Kisdoba	524	1	29	—
Szilágyszent- király	212	—	14	14
Debren	54	5	535	4
Szilágysziget	45	—	509	—
Szilágykövesd	284	3	1,207	—
Szilágyballa	1,139	4	31	—
Nagydoba	319	—	70	—
Sarmaság	1,703	—	152	—
összesen:	11,799	27	10,636	188
Zilah város	7,477	19	529	37
Szilágycsehi j.-ből				
Egerhát	226	15	529	—
Monó	517	—	502	4
Sülelmed	315	1	577	—
Szilágyújlak	97	—	707	—
Vicsa	11	—	251	—
Szamosardó	597	—	31	—
Szamoscikó	174	—	267	36
Benedekfalva	119	—	430	—
Bósháza	424	—	277	—
Völcsök	552	—	299	—
Szilágycseh	3,221	6	202	17
Szilágyszeg	185	—	271	—
Désháza	729	—	—	—
Menyő	468	2	531	—
Lele	973	—	118	—
Hadad	1,982	135	132	—
Hadadnásasd	782	—	62	—
Hadadgyőrtelek	23	—	1,262	16

	magyar	német	román	egyéb
Szér	897	—	79	—
Bogdánd	974	—	—	—
Mutos	31	—	571	—
Szilágykorond	69	—	376	38
összesen:	13,376	159	8,270	136

Zsibói j.-ből				
Nagymon	208	—	4	—
Nagymonújfalu	29	6	261	2
Vérvölgy	590	—	2	10
Fürményes	19	—	567	—
Szilágypaptelek	19	—	917	7
Kucsó	39	—	1,052	5
Zsibó	2,481	20	532	14
összesen:	3,385	26	3,335	38

Bihar

Érmihályfalvi j.

Éradony	960	1	—	—
Erkenéz	482	—	605	—
Erkeserű	1,517	—	—	—
Érmihályfalva	6,231	5	13	6
Érselénd	927	28	31	4
Érsemlyén	2,649	2	4	—
Értarcsa	963	1	136	—
Érvasad	278	11	1,303	1
Gálospetri	1,333	—	41	—
Ottomány	981	6	2	—
Piskolt	1,961	—	701	1
Szalacs	3,623	1	85	—
összesen:	21,855	55	2,921	12

Székelyhidi j.

Asszonyvására	1,117	—	2	23
Biharcsanáros	129	1	297	80
Bihardiószeg	6,206	2	59	2
Csokaly	1,261	1	—	—
Érköbölkút	1,431	—	6	45
Érolaszi	763	2	1	3
Hegyköz-				
szentmiklós	1,103	—	4	—
Jankafalva	576	—	—	—
Kiskágya	305	—	—	—
Kiskereki	1,026	—	—	—
Kóly	720	—	—	—
Nagykágya	666	3	11	22
Székelyhid	5,235	19	15	10
Szentjobb	1,786	2	12	8
összesen:	22,333	30	404	193

	magyar	német	román	egyéb
Margittai j.				
Albis	1,084	1	3	—
Almaszeg	76	3	646	11
Almaszegh. ta	10	—	—	621
Alsóderna	67	—	678	—
Apátkeresztúr	547	—	9	1
Bályok	1,185	9	89	64
Baromlak	92	—	280	434
Berettyódéda	34	—	309	—
Berettyókirályi	117	—	488	—
Berettyókohány	117	—	191	—
Berettyószéplak	1,732	4	342	173
Bisztraterebes	139	—	304	5
Bodonos	148	16	21	930
Bozsaly	8	29	447	24
Cséhtelek	270	4	548	73
Dizsér	132	—	408	6
Érábrány	377	—	253	5
Érbogyoszló	1,053	—	—	—
Érfancsika	91	—	301	—
Felsóderne	826	44	347	85
Forduló	9	—	—	262
Füves	29	—	—	314
Genyéte	45	—	546	—
Hóke	—	—	177	—
Kozmaalmás	79	34	1,571	24
Középes	189	180	580	453
Lüki	248	—	486	12
Magyarkéc	643	2	411	1
Margitta	5,329	30	264	53
Micske	1,470	1	67	13
Monospetri	949	—	122	—
Papfalva	128	15	703	7
Poklostelek	683	—	41	—
Sárszeg	33	—	468	—
Sástelek	48	—	327	56
Sebesújfalú	18	4	423	2
Széltalló	144	—	551	8
Szentlázár	52	—	507	—
Szoldobágy	47	—	536	—
Szunyogd	117	—	496	—
Terje	126	—	702	10
Tóti	1,466	45	43	—
Ujbártfalva	160	—	394	—
Vámosláz	61	—	693	2
Várvíz	41	—	492	—
Vedresábrány	321	1	317	5
összesen :	20,540	422	16,581	3,654

	magyar	német	román	egyéb
Szalárdi j.				
Almásfegyvernek	278	25	164	259
Alsótótfalu	121	—	852	6
Berettyócsohaj	85	—	649	—
Berettyófarnos	42	—	295	—
Biharfélegyháza	1,589	1	16	3
Biharvajda	733	1	31	—
Borzseg	191	—	1,005	—
Csujafalva	42	—	316	12
Felsőtótfalu	27	—	276	—
Görbesd	9	—	182	—
Hagymádfalva	244	8	634	—
Hegyközcsatár	1,554	—	11	2
Hegyközszentimre	1,233	—	3	—
Heyköztóttelek	512	14	7	11
Jákóhodos	1,058	—	17	18
Kövág	60	—	308	127
Kövesegyháza	117	—	133	9
Nadántelek	25	—	267	1
Nyüved	596	—	11	—
Paptamási	1,013	2	57	2
Pelpárthida	385	—	609	—
Siter	1,070	10	83	1
Sitervölgy	17	—	507	11
Szalárd	2,349	3	45	7
Szalárdalmás	18	—	204	6
Szarkó	8	—	188	13
Szóvárhegy	113	1	1,034	5
Tataros	718	27	1,290	65
összesen:	14,207	92	9,194	559
Biharkeresztesi j.				
Biharszentjános	1,303	1	43	—
Bors	1,247	—	42	—
Kisszántó	455	—	13	2
Nagyszántó	656	—	7	4
összesen:	3,661	1	105	6
Központi j.-ből				
Almamező	10	2	438	—
Bihar	3,021	3	1	2
Biharpüspöki	3,489	31	126	4
Biharszentandrás	611	20	1,220	30
Fugyi	536	1	211	33
Fugyivásárhely	1,767	21	432	18
Harangmező	4	—	950	—
Hegyközkovácsi	819	3	8	—
Hegyközpályi	815	—	3	2
Hegyköz- száldobágy	850	—	1	—
Hegyközújlak	1,110	1	—	16
Kabaláspatak	38	—	775	4

	magyar	német	román	egyéb
Köröskisjenő	749	1	1,013	54
Köröskisújfalu	42	1	689	6
Köröstarján	1,261	1	972	—
Mezőbottyán	5	—	509	—
Mezőszabolcs	43	—	491	37
Mezőtelegd	2,528	56	591	92
Pósalaka	569	2	16	1
Pusztajlak	724	—	31	2
Ujpalota	147	446	48	2
Váradszentmárton	1,075	3	49	14
Váradszöllös	182	4	87	19
Váradalpár	39	—	852	12
Alkér	25	1	506	4
Felkér	3	—	610	—
Szaránd	9	—	721	27
Mezőszakadát	101	1	1,233	—
Borostelek	1	—	668	31
Kegyek	30	—	597	—
Telkesd	17	—	852	1
összesen:	20,578	597	13,911	405
Élesdi j.-ből				
Alsólugos	76	1	906	58
Barátka	183	3	1,348	2
Báródbeznye	40	—	1,725	—
Báródsomos	24	—	607	21
Bertény	50	—	401	1
Csarnóháza	83	—	2,376	—
Cséklye	4	7	624	3
Cécke	367	1	238	5
Cigányfalva	21	6	491	25
Doborcsány	11	1	632	23
Élesd	2,175	36	112	14
Élesdlok	1	45	1,458	4
Élesdszurdok	3	—	626	9
Erdődámos	20	1	1,184	2
Esküllő	290	—	446	—
Felsőlugos	18	—	580	26
Felsőpatak	6	—	491	1
Gálosháza	3	4	296	8
Izópallaga	476	—	553	9
Kalota	3	3	1,148	—
Kesztég	215	1	494	12
Királyhágó	78	1	731	114
Kisbáród	39	2	676	2
Kiskakucs	—	6	344	—
Kisósi	17	14	617	27
Kőalja	298	—	133	1
Körösbánlaka	19	—	1,340	9
Körösbarlang	33	4	601	19
Körösfeletető	67	1	2,210	18
Körösgégény	21	7	173	—
Köröstopa	28	1	401	4

	magyar	német	román	egyéb
Kövesd	24	1	514	79
Krajnikfalva	5	—	386	6
Mezőtelki	701	—	10	—
Nagybáród	477	23	1,371	1,312
Nagyfeketepatak	16	2	636	11
Nagykakucs	247	—	298	—
Örvénd	787	1	65	27
Remetelórévd	114	32	2,985	12
Rév	842	1	2,236	10
Rikosd	31	—	310	1
Serges	39	—	740	4
Sólyomkőpestes	113	37	1,064	1,493
Szászfalva	16	—	232	—
Tinód	56	2	593	—
Tötös	46	4	639	40
Úrgeteg	22	—	590	1
Várfancsika	19	—	636	—
Vársonkolyos	15	—	1,287	—
Vércsorog	39	1	845	42
összesen:	8,278	249	39,399	3,455
Nagyvárad város	58,421	1,416	3,604	728
Szatmár - Nagyvárad terület összesen:	445,226	15,134	234,909	19,816

NAGYSZALONTAI
MAGYAR
NYELVTERÜLET
Bihar

Nagyszalontai j.-ből

Nagyszalonta	15,206	41	650	46
Illye	499	16	1,854	69
Árpád	1,638	2	46	—
Erdőgyarak	1,601	8	299	94
Mezőbaj	1,331	—	112	—
Tamáshida	1,047	26	910	5
Ant	1,112	1	55	13
összesen:	22,434	94	3,926	227

Tenkei j.-ből

Tenke	3,388	6	448	15
Bélfenyér	1,519	3	6	3
összesen:	4,907	9	454	18

	magyar	német	román	egyéb
Arad				
Kisjenői j.-ból				
Simonyifalva	2,276	162	30	16
Vadász	1,761	9	552	126
Bélzerénd	489	—	44	—
Nagyzerénd	2,536	5	87	9
Feketegyarmat	1,994	5	10	—
Ágya	2,034	9	35	4
Kisjenő	1,376	49	1,355	41
Erdőhegy	1,875	40	473	6
összesen:	14,341	279	2,586	202
Borosjenői j.-ból				
Apátiból:				
Nagy tanya	54	—	60	—
Nagyszalontai ter.	41,736	382	7,026	447
ARADI MAGYAR NYELVTERÜLET				
Arad				
Aradi j.-ból				
Fakert	981	861	316	2
Kürtösből:				
Kutas	269	103	265	3
Almásiratos	28	8	142	1
Sofronya	532	15	210	6
Szentpál	692	2	107	1
Szentleányfalva	769	438	33	4
Mácsából:				
Abránypuszta	189	9	172	—
Zimándköz	1,033	9	1	—
Zimándújfalu	942	42	27	21
Zsigmondháza	352	479	349	6
összesen:	5,787	1,966	1,622	75
Arad város	46,085	4,365	10,279	2,437
Magyarpécskai j.-ból				
Kispereg	1,839	2	12	6
Magyarpécska	7,475	57	166	368
Nagyiratos	1,547	13	50	1
Nagyvarjas	1,611	2	137	5
Ópécska	2,442	34	6,503	592
összesen:	14,896	108	6,868	972
Csanád				
Battonyai j.-ból				
Kisiratos	2,151	14	39	6
Tornya	1,485	16	666	370
összesen:	3,636	30	705	376

	magyar	német	román	egyéb
Temes				
Vingai j.-ból				
Majláthfalva	2,272	34	19	10
Ujaradi j.-ból				
Németszentpéter	470	1,966	73	110
Munár	105	15	291	222
összesen:	575	1,981	364	332
Aradi terület				
összesen:	73,251	8,484	19,857	4,202
BÁNÁTI MAGYAR NYELVTERÜLET				
	magyar	német	román	egyéb
Torontál				
Nagyszentmiklósi j.-ból				
Porgány	865	48	44	23
Pusztakeresztúr	671	13	1	2
összesen:	1,536	61	45	25
Törökkanizsai j.-ból				
Óbéd külterülete	95	7	14	29
Bánáti terület össz.:	1,631	68	59	54

3./ Az erdélyi magyar nyelvterületek nyelvterületek.

A történelmi Erdély ma is magyar nyelvterüleit elhelyezkedésük szerint három csoportba oszthatjuk:

- 1.) Belső-Erdély magyar többségű területe.
- 2.) A Székelyföld színmagyar területéből és az északon és délen hozzá csatlakozó magyar többségű nyelvterületekből álló Kelet-Erdély.
- 3.) Magyar nyelvszigetek és szórványok a román és szász nyelvterületen.

Jelen eszmefuttatásunkban csak az összefüggő magyar nyelvterülettel foglalkozunk, tehát az 1.) és 2.) pontok alatt megnevezett részekkel.

A./ Belső Erdély

A középkori Erdély közigazgatásilag 7 magyar vármegyére, a Székelyföldre és a Szászföldre, valamint 3 vegyes lakosságú kisebb kerületre tagozódott. A vármegyékből a 3 északi: Belső-Szolnok, Doboka és Kolozs a 9. századi Kende vezér törzsterületén alakult ki. A 3 déli: Fehér,

Hunyad és (részben) Küküllő a Gyula tartományából fejlődött. A középsőnek, Tordának területén volt hajdan a törzsválasztó gyepű. Történelmi és földrajzi okok következménye az, hogy az idők viharait a magyarság a Kende volt földjén és a törzsválasztó gyepűn sokkal jobban vészelte át, mint a Gyula-tartományban.

A négy északi megye — négy nyugat-kelet irányú csík — központjai a hegyekkel koszorúzott medencében, nagyjából egy észak-déli irányú vonalon fejlődtek ki. (Főleg a sóbányák elhelyezkedése folytán. Lásd Makkai id. m.) Szolnokban Dés, a volt Dobokában újabban Szamosújvár, Kolozsban Kolozsvár és Tordában Torda város a gócpont. E négy város egymással szomszédos körzetében a falvak népének többsége is magyar. Kolozsvártól a Nagyvárad felé, Magyarország felé vezető út mentén helyezkedik el az ethnographiai értelemben vett Kalotaszeg, Gyula és Bánffyhunad városkával a Királyhágóig. (A Kalotaszeg meghatározását lásd Kós Károly, Kalotaszeg c. munkájában. Kolozsvár, 1932.) A kalotaszegi magyar nyelvterület képez hidat a tiszántúli magyar nyelvterület felé. E terület déli természetes határa a Gyalui Havasok gerincén halad, melyeknek oldalában egy román településsor húzódik. (lásd csatolt vázlatunkat.)

A Gyula volt tartományának északkeleti szögletében, az Alsó-Fehér-megyei Nagyenyed (megyeszékhely) és Marosújvár (sóbánya) környéke képezi a Belső-erdélyi magyar nyelvterület részét, mely a Tordához csatolt székely Aranyosszék és Kis-Küküllő megye északi magyar fele közé ékelődik. Tordától és Nagyenyedtől aztán kelet felé folytatódik a magyar községek sora, melyeknek Felvinc, Marosludas, Radnót és Dicsőszentmárton város (megyeszékhely) a központjuk. Ezután a terület keleten a Székelyföldbe torkollik.

A Belső-erdélyi terület városainak polgári lakosságából több mint $\frac{3}{4}$ rész magyar volt. Lásd táblázatunkat:

	magyar	német	román	egyéb
Bánffyhunad	4,699	28	451	16
Kolozsvár	49,634	1,457	6,581	809
Kolozs	2,271	3	1,808	56
Szamosújvár	4,513	170	1,832	155
Dés	7,898	438	2,770	104
Torda	9,674	100	3,389	292
Nagyenyed	6,449	162	1,838	59
Dicsőszentmárton	3,210	118	957	132
(össz: 112, 173)	88.348	2,476	19,726	1,623
	78,8%	2,2%	17,6%	1,4%

Ha — ahogy ezt a keletmagyarországi részen tettük — a jogi értelemben vett városokat a terület járásszékhelyeivel kiegészítjük, az alábbi helységek sorakoznak nem lebecsülendő számú értelmiségű foglalkozású lakossal az előbbiekhöz:

Gyalu	1,144	5	1,773	50
Szék	3,163	16	494	44
Bethlen	1,791	60	1,205	9
Kékes	509	5	567	1
Torockó	1,343	2	136	31
Felvinc	1,775	8	196	109
Marosludas	3,116	61	1,385	70
Marosújvár	2,862	78	1,845	191
Radnót	1,498	8	595	8
	17,201	248	8,196	513
A városokkal együtt: (össz.: 138, 331)	105,549 76,3%	2,72 2,0%	27,922 20,2%	2,136 1,5%

A magyarok számaránya tehát az összlakosság $\frac{3}{4}$ részét így is meghaladja.

A BELSŐERDÉLYI MAGYAR NYELVTERÜLET

	magyar	német	román	egyéb
<i>Bánffyhungyadi j.-ből</i>				
a./ Kalotaszeg				
Csucsá	437	12	1,543	9
Kissebes	448	3	775	12
Ketesd	396	—	22	—
Magyarbikal	877	—	30	—
Bánffyhungyad	4,699	28	451	16
Malomszeg	10	—	471	—
Magyarókerke	247	—	349	—
Zentelke	667	5	125	—
Kalotaszentkirály	828	1	217	—
Sárvásár	274	—	15	—
Nyárszó	279	4	156	—
Kalotadámos	338	—	66	—
Jákótelke	211	—	28	—
Nagykalota	20	—	1,023	5
Magyarvalkó	706	—	421	12
Magyargyerőmonostor	—	1	1,002	39
Felsőroska nélkül	622	—	633	—
Kalotabikal	—	—	21	—
Körösfő	1,052	—	700	1
Kalotanádas	24	1	186	1
Sztána	362	1	8	4
Zsobok	660	—	258	—
Farnas	190	—	—	—
b./ déli román szegély				
Nagysebes	49	—	2,090	—
Sebesvár	27	—	987	—
Tarányos	6	—	1,124	—
Viság	11	—	1,275	—
Székelyjő	11	1	877	—
Deréte	—	4	598	—
Erdőfalva	—	4	307	—
Bedecs	3	4	1,097	12
Gyerőfalva	—	5	640	6

	magyar	német	román	egyéb
Havasrogoz	—	—	1,229	—
Bocs	4	—	796	—
Kalotabökény	8	—	535	—
Incsel	65	13	443	2
Meregyó	54	2	1,990	3
Havasrekettye	50	5	1,687	1
Jósikafalva	282	38	1,391	28
Kiskalota	13	—	772	—
Kalotaujfalu	1	—	395	—
Felsőgyerőmonostor	—	—	1,343	—
Magyargyerőmonos- torból Felsőrőska	25	1	495	8
összesen:	14,002	133	30,005	279

Gyalui j.

a./ Kalotaszeg

Magyarkiskapus külterület nélkül	643	—	455	—
Magyarkapus	991	—	60	—
Gyerővásárhely	439	—	364	74
Gyalu	1,144	5	1,773	50
Magyarlóna	1,113	—	484	76
Magyarfenes	1,269	—	2	—
Szászfenes	929	—	1,512	159

b./ déli román szegély

Magyarkiskapus külterülete	—	—	152	—
Bánffydongó	4	—	606	—
Gyerőffydongó	—	—	357	—
Felsőszamos	1	—	344	—
Havasnagyfalu	7	—	2,195	—
Szamosfő	66	—	1,500	1
Egerbegy	8	—	792	—
Melegsamos	6	10	575	2
Hidegszamos	53	6	1,030	—
Isztolna	5	1	236	5
összesen:	6,681	27	13,759	367

Hidasalmási j.-ből

a./ Kalotaszeg

Kispetri	565	—	85	—
Váralmás	728	—	965	86
Középlak	—	—	—	—
Kisbozolnok nélkül	527	—	276	—
Nagypetri	279	—	457	12
Almástamási	14	5	595	—
Tóttelke	10	—	411	46
Borgácskutból Ferencbánya	156	25	175	30
összesen:	2,279	30	2,964	174

	magyar	német	román	egyéb
<i>Nádasmenti j.-ből</i>				
a./ Kalotaszeg				
Nádaspapfalva	26	—	635	—
Egeres	524	1	799	50
Jegenye	555	—	3	—
Inaktelke	698	—	8	—
Nádasdaróc	237	—	2	—
Bogártelke	580	—	30	2
Mákófalva	1,343	—	58	1
Türe	606	—	296	—
Magyargorbó	35	1	632	25
Magyarnádas	160	1	551	7
Méra	1,284	—	98	1
Kisbács	989	—	434	—
Szucság	777	—	413	—
Magyarvista	1,298	—	102	—
összesen:	9,112	3	4,061	86
<i>Kolozsvári j.-ből</i>				
a./ Kalotaszeg				
Kajántó	742	—	471	—
Kolostótfalu	2	—	424	3
c./ Mezőségi terület				
Ajton	642	2	1,487	53
Alsósuk	127	4	828	—
Apahida	235	8	1,137	137
Bádok	172	—	352	6
Bodonkut	248	5	487	—
Bonchida	1,066	32	1,243	16
Csomafája	130	—	319	36
Dezmér	71	13	950	—
Erdőfelek	19	—	2,203	9
Fejérd	459	—	1,992	11
Felsőszuk	47	—	460	15
Györgyfalva	1,850	—	233	4
Kide	607	1	186	2
Kolozsborsa	469	—	1,854	10
Kolozsbós	69	1	882	3
Kolozskara	319	—	685	141
Kolozskorpád	55	—	627	18
Kolozspata	130	—	632	10
Magyarmacskás	174	—	443	—
Nemeszsuk	24	—	750	30
Rőd	51	2	1,696	1
Szamosfalva	488	2	1,324	111
Szamoszentmiklós	21	—	362	3
Szentmártonmacskás	1	—	259	—
Válaszút	592	9	844	2
összesen:	8,835	80	23,216	621
Kolozsvár város	50,704	1,676	7,562	866
Kolozs város	2,271	3	1,808	56

	magyar	német	román	egyéb
<i>Mócsi j.-ből</i>				
Magyarkályán	279	—	989	—
Magyarszovát	1,460	—	730	26
Mocs	756	84	1,319	70
Mezőgyéres	79	—	389	—
Mezőkeszű	542	6	96	38
Magyarpalatka	422	—	805	41
Vajdakamarás	902	—	245	—
Légen	89	—	352	13
Báré	25	—	786	24
Visa	413	—	204	—
Kötelend	126	3	768	—
Gyulatelke	59	—	469	—
Mezőszava	98	5	391	17
Ombosztelke	15	18	378	—
Marokháza	8	—	452	17
Magyarpete	11	—	259	—
összesen:	5,284	116	8,612	246

Nagysármási j.-ből

Katona	412	18	1,385	64
Gyeke	223	3	613	—
összesen:	635	21	1,998	64

SZOLNOK · DOBOKA

Szamosújvári j.-ből

Kendilóna	313	17	660	85
Doboka	81	24	1,115	12
Móró	7	—	355	—
Lónapoklostelke	1	8	530	12
Esztény	147	23	337	—
Magyarszarvaskend	242	1	220	—
Alsótők	204	11	353	—
Magyarköblös	308	8	828	22
Felsőtők	182	6	386	—
Nagyiklód	150	13	1,154	36
Kisiklód	279	—	315	—
Szék	3,163	16	494	44
Kisszék	3	14	507	9
Boncnýires	16	5	590	41
Füzesmikola	19	—	795	43
Ördögösfüzes	965	1	667	—
Szamosújvárnémeti	79	19	1,424	28
Coptelke	3	16	444	36
Péterháza	11	10	361	—
Szilágytő	5	2	272	1
Kérő	182	—	287	1
összesen:	6,360	184	12,094	370
Szamosújvár város	4,630	190	1,881	156

	magyar	német	román	egyéb
<i>Dési j.-ből</i>				
Felőr	919	3	295	—
Retteg	1,149	46	988	135
Baca	493	—	343	51
Szentmargita	437	31	973	—
Nyires	836	—	461	45
Bálványosvára	1,591	13	66	2
Szentbenedek	114	4	534	1
Désakna	1,118	2	1,563	10
Mikeháza	34	1	503	—
Kozárvár	405	15	1,310	1
Kismonostorszeg	77	—	330	25
Csicsómihályfalva	146	15	473	47
összesen:	7,319	130	7,839	317
Dés város	7,991	445	2,911	105
<i>Bethleni j.-ből</i>				
Apanagyfalu	429	20	570	2
Magyarberéte	311	—	90	10
Alsóoroszfalu	18	—	327	12
Felsőoroszfalu	7	15	387	2
Bethlen	1,791	65	1,205	9
Várkudu	477	2	175	9
Almásmálom	527	27	440	12
Magyardécse	1,653	2	9	2
Omlásalja	16	—	558	10
Árpástó	603	1	651	—
Csicsókeresztúr	138	32	659	1
Alsóilosva	276	3	414	—
Somkerék	555	31	512	—
Alsóegres	5	—	195	—
Felsőegres	—	—	155	—
Füge	4	—	396	57
összesen:	6,810	198	6,743	166
<i>Kékesi j.-ből</i>				
Melegföldvár	451	—	479	20
Feketelak	465	—	326	20
Vasasszentgothárd	104	—	746	22
Kispulyon	276	—	179	—
Vasasszentegyház	122	—	847	29
Cege	133	22	474	4
Góc	53	16	495	5
Noszoly	161	—	688	1
Buza	937	2	1,058	7
Szászsombor	271	—	425	3
Kékes	509	5	567	1
Mezőveresegyháza	471	9	75	25
Ujós	418	1	515	1
Aranyosmóric	61	172	249	43
Szentmáté	623	—	248	16
Cente	13	—	440	11
Aranyos-szentmiklós	10	4	376	9

	magyar	német	román	egyéb
Kisdevecser	6	—	264	—
Nagydevecser	103	17	516	16
Szépkenyerű- szentmárton	507	5	328	9
Kékesvásárhely	57	—	195	—
Mohaly	5	—	389	19
Császári	10	1	291	11
Erdőszombattelke	12	6	349	24
Kötke	—	2	329	—
Vice	943	—	130	9
Magyarborzás	375	13	394	30
Bőd	38	49	676	—
Csabaújfalú	10	15	303	—
Bátony	14	40	960	—
Bálványoscsaba	—	7	538	—
összesen:	7,158	386	13,849	335
<i>Beszterce-Naszód</i>				
<i>Besenyői j.-ből</i>				
Tacs	274	127	29	—
TORDA - ARANYOS				
<i>Alsójárai j.-ből</i>				
a./ Kalotaszeg				
Tordaszentlászló	1,440	1	23	—
c./ Egyéb terület				
Járárákos	—	2	384	—
Oláhléta	—	—	672	—
Magyarléta	492	—	1	—
összesen:	1,932	3	1,080	—
<i>Tordai j.-ből</i>				
Bányabükk	89	1	1,196	—
Pusztaszentmárton	—	—	240	16
Pusztacsán	6	—	911	—
Komjátaszeg	270	—	353	30
Tordatúr	635	—	599	6
Koppánd	31	—	557	36
Szind	144	7	488	9
Méskő	367	—	481	—
Alsószentmihály	707	2	410	—
Felsőszentmihály	595	—	185	18
Sinfalva	602	—	212	—
Keresztes	149	3	388	16
Aranyospolyán	707	—	407	39
Kövend	979	—	27	9
Bágyon	1,154	—	251	13
Aranyosgyéres	968	86	708	53
Gyéresszentkirály	157	2	486	59
Aranyosegerbegy	1,444	1	1,194	152
összesen:	9,004	102	9,093	456
Torda város	9,674	100	3,389	292

	magyar	német	román	egyéb
<i>Torockói j.-ből</i>				
Torockó	1,343	2	136	31
Aranyosrákos	732	—	83	—
Csegez	287	7	291	—
Várfalva	901	2	151	1
Torockó-szentgyörgy	973	—	10	—
összesen:	4,256	11	671	32
<i>Felvinci j.-ből</i>				
Székelyhidas	23	—	1,581	8
Csákó	—	—	641	—
Felfüged	9	5	547	35
Alfüged	5	—	532	48
Dombró	7	—	818	—
Aranyosmohács	19	8	890	33
Kercsed	735	—	184	3
Marosörményes	—	—	395	—
Marosdécse	485	9	320	69
Inakfalva	31	—	322	—
Felvinc	1,775	8	196	109
Harasztos	1,361	2	570	3
Székelyföldvár	420	8	679	8
Marosveresmart	52	7	724	54
Székelykocsárd	1,098	1	469	109
Vajdaszeg	43	8	553	14
Sósszentmárton	15	2	520	15
Aranyosgerend	685	8	596	—
összesen:	6,763	66	10,537	508
<i>Marosludasi j.-ből</i>				
Hadrév	275	—	631	29
Marosludas	3,116	61	1,385	70
Marosbogát	1,390	—	1,010	2
Marosdátos	29	11	593	—
Maroslekence	169	—	897	146
Marosorbó	45	7	636	13
Magyardellő	328	4	9	29
Oláhdellő	297	—	394	37
Mezőszentmargita	83	—	280	—
Mezőújfalva	10	7	416	11
Kérelősóspatak	32	—	354	2
Mezőpete	2	4	505	9
Mezőuraly	5	—	323	—
Mezőkapus	333	4	978	28
Kisikland	45	—	739	22
Nagyikland	148	5	1,023	—
Mezőszakály	283	32	908	110
Mezőszengyel	439	22	1,134	62
Mezőtóhá	177	5	825	50
Mezőzáh	388	3	804	199
Keménytelke	71	2	1,355	38
Mezőbodon	791	1	718	42
Mezőgerebenes	172	—	942	131
Gerendkeresztúr	543	5	751	42
Mezőméhes	398	19	867	16
összesen:	9,569	192	18,477	1,088

<i>ALSÓ - FEHÉR</i>	magyar	német	román	egyéb
<i>Nagyenyedi j.-ből</i>				
Miriszló	442	—	403	106
Marosgombás	263	—	242	—
Kisapahida	—	—	367	—
Felenyed	543	—	977	110
Csombord	375	—	549	67
Magyarbagó	100	—	532	24
Magyarlapád	1,032	1	34	15
Enyedszentkirály	212	2	373	28
Magyarbece	583	—	60	36
Tompaháza	132	—	799	—
Lóringréve	248	—	231	—
Magyarsolymos	127	—	76	5
összesen:	4,057	3	4,643	385
Nagyenyed város	6,497	163	1,940	63
<i>Marosújvári j.-ből</i>				
Magyarcsesztve	216	—	411	109
Miklóslaka	20	—	597	—
Marosújvár	2,862	78	1,845	191
Csongva	110	—	995	—
Felsőmarosújvár	261	10	683	11
Marosnagylak	343	—	772	—
Maroskáptalan	82	—	515	—
Maroskoppánd	177	—	181	10
Maroscsúcs	201	—	240	42
Gábod	10	—	687	19
Csekelaka	446	1	284	—
Batizháza	5	6	313	9
Hari	162	—	531	3
Magyarforró	59	3	1,047	15
Magyarszent-				
benedek	338	1	640	—
Nagymedvés	471	5	2	50
Elekes	14	—	781	—
Magyarsülye	225	3	628	68
Magyarbükkös	792	—	47	—
Magyarherepe	92	4	434	—
Magyarózd	856	3	87	—
Lándor	60	—	279	—
Istvánháza	436	2	33	3
Cintos	106	—	674	—
Oláhpéterlaka	31	14	1,086	52
Marosszentjakab	38	1	398	22
Marosoroszi	7	—	267	27
Kutyfalva	635	1	105	7
összesen:	9,054	132	14,542	638
<i>KIS - KÜKÜLLŐ</i>				
<i>Hosszúaszói j.-ből</i>				
Bethlenszentmiklós	985	—	443	94
Szászvölgy	1	4	353	—
Boldogfalva	213	—	200	6
Szásznagyvesszős	127	355	399	213
összesen:	1,326	359	1,395	313

<i>Radnóti j.-ből</i>	magyar	német	román	egyéb
Marosdég	15	7	937	37
Szélkút	18	—	1,039	39
Oláhkocsárd	56	3	976	19
Radnót	1,498	8	595	8
Oláhsályi	67	—	664	18
Bord	11	2	622	—
Kincses	14	1	585	13
Bábahalma	28	—	1,288	—
Marosugra	945	—	353	—
Maroscsapó	419	1	424	62
Kerelószentpál	491	1	208	244
Kerelő	35	2	552	39
Vidrátzeg	58	6	544	85
Kiscserged	—	8	437	13
Nagyteremi	478	—	807	6
Teremiújfalú	754	—	13	—
Kisteremi	163	—	10	—
Vajdakuta	10	—	486	—
Nagyserged	78	21	723	29
Búzásbesenyő	758	5	282	62
Somostelke	61	—	526	43
Lackód	28	—	620	43
Gyulas	70	1	464	20
Erdőalja	25	1	498	26
összesen:	6,080	67	13,653	811

Dicsőszentmártoni

<i>j.-ből</i>				
Küküllővár	604	3	1,008	152
Magyar- királyfalva	775	9	443	94
Sövényfalva	404	1	723	63
Ádámos	1,319	6	532	36
Küküllődombó	829	3	141	28
Magyarsáros	845	—	402	59
Borzás	82	2	617	5
Csüdőtelke	158	1	475	1
Szőkefalva	786	9	126	31
Vámosgálfalva	1,298	5	264	2
Abosfalva	236	—	207	17
Désfalva	526	—	240	208
Mikefalva	452	—	89	8
Felsőkápolna	23	—	189	20
Harangláb	611	1	369	22
Bernád	44	1	272	12
Héderfája	1,070	1	19	—
Leppend	1	7	548	48
Küküllőszéplak	485	—	447	—
Csávás	784	10	34	—
Küküllő- pócsfalva	249	3	218	14
Bonyha	905	5	368	40
Dányán	374	1	213	13
összesen:	12,860	68	7,944	873
Dicsőszentmárton	3,210	118	957	132

<i>Erzsébetvárosi j.-ből</i>	magyar	német	román	egyéb
Gógán	249	9	155	—
Gógánváralja	635	9	164	—
Oláhszentlászló	35	1	705	45
Küküllősólymos	26	—	674	14
Vámosudvarhely	146	5	412	55
Kóródszentmárton	443	5	288	84
Kóród	58	—	318	1
Egrestő	504	—	197	30
Kiskend	400	—	2	—
Nagykend	802	—	—	—
Pipe	333	—	2	1
Balavásár	929	1	55	—
Bún	508	2	1,275	235
Küküllősárd	238	—	305	31
összesen:	5,306	32	4,552	496
Középerdélyi ter.				
összesen: 230,033		5,171	232,204	10,294

B./ Székelyföld

Az a terület, amit mi jelen eszmefuttatásunkban Székelyföldnek nevezünk, csak etnikai értelemben nevezhető így, mert a történelmi Székelyföldnél nagyobb. Magában foglalja az azzal határos vármegyék magyar többségű részei közül azokat, melyek egyrészt a Székelyföld más részt az északi vagy déli román nyelvterület vagy a Szászföld között helyezkednek el. Azaz a belső-erdélyi magyar nyelvterülettel nincs közvetlen összeköttetésük, csak a székelyek földjén keresztül.

Ezek a nem székely területek északon a régi Torda megye északkeleti felére, délen, délnyugaton pedig a Brassói kerület, illetve a régi Felső-Fehér megyének néhány részére korlátozódnak. A történelmi Székelyföld magyar lakosságának 95%-os többségét éppen ezek a területek mérséklik román és szász kisebbségeikkel 79%-ra.

A terület románjainak nagyrésztét északon a régi Görgényi uradalom, délen pedig a Brassói terület román kisebbsége szolgáltatja. A Görgényi néhány román községet minden oldalról magyar nyelvterület övezi, így a Székelyföldtől etnikailag nem választható el. Azokat a kis területeket azonban, melyek a vízválasztóvonal és az országhatár közé esvén a történelem folyamán lakatlanok maradtak és csak a 18. 19. században telepedtek be román pásztorokkal: a Tölgyesi, Békási, Ojtozi és Bodza-szoros némely részeit nem számítjuk az etnikai Székelyföldhöz.

A Székelyföld városi lakossága a hat székely városban és két részben magyar részben szász városban (Brassó és Szászrégen) élt. A román kisebbség is csak e két utóbbiban volt említésre méltó. Alábbi táblázatunkból a városi lakosság döntő magyar többsége olvasható ki itt is: